

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1936 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om visst tillägg till 5 § s) tulltaxeförordningen.

(1:a avd.)

I en inom första kammaren av herr *Stendahl* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 252, har hemställts, att riksdagen ville besluta ett sådant tillägg till 5 § s) tulltaxeförordningen, att en däri genom förordning den 31 maj 1935 (nr 251) upptagen ny bestämmelse icke måtte tillämpas på vara, som förtullats och utförts till frihamn före författningens ikraftträdande den 1 januari 1936.

Genom proposition den 1 mars 1935, nr 166, förelade Kungl. Maj:t riksdagen, förutom förslag till frihamnsförordning m. m., förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 och 11 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316). I nära anslutning till det av 1931 års frihamnssakkunniga avgivna betänkande, varå propositionen byggde, upptog Kungl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse av 5 § s) tulltaxeförordningen en bestämmelse av innehåll, att, därest en vara förtullats i svensk frihamn och därefter återutförts till samma frihamn, tullfrihet vid sedermera verkställd förnyad införsel må åtnjutas allenast för så vitt antingen återutförseln ägt rum tidigast trettio dagar efter det varan i samband med förtullningen lämnat frihamnens område eller ock av omständigheterna framgår, att återutförseln icke skett uteslutande eller huvudsakligen i syfte att i frihamnen upplägga varan i avvaktan på förnyad införsel.

Beträffande motiveringen för förslaget i denna del må ur propositionen återgivas följande:

Förslaget har samband med vissa spörsmål avseende möjligheten till lagring i frihamn av gods, som där undergått förtullning. Dessa spörsmål hava sin huvudsakliga aktualitet, då fråga är om höjningar i införselbeskattningen, föranledda av bestämmelser om s. k. säsongtullar eller av beslut om taxeändringar. Vad beträffar möjligheterna för importörer i frihamn att säkerställa sig mot en förestående beskattningshöjning, må här nämnas, att — vid sidan av godsets uttagande i fria rörelsen före beskattningshöjningens inträde — såväl i gällande författningar som enligt de sakkunnigas förslag anvisas vissa förfaringssätt för vinnande av tillämpning i här åsyftade fall av den lägre taxan, däribland ingivande före höjningens inträde av förtullningsanmälan rörande godset och vidtagande därjämte av vissa föreskrivna formaliteter.

I de fall, då frihamns gods med hänsyn till beslutade eller förmodade be-

skattningshöjningar eller undantagsvis av andra särskilda skäl kommit att förtullas en tid innan ägaren ämnat förfoga däröver i fria rörelsen, har det inom vissa importgrenar framstått såsom önskvärt, att varan måtte fortfarande efter förtullningen kunna lagras i frihamnen. De nuvarande författningarna känna icke någon form för utbekommande inom frihamn av därstädes förtullat gods för fortsatt lagring i avvaktan på införseln men lägga å andra sidan ej hinder i vägen för lagring i frihamn av förtullat gods, som dit utförts från tullinlandet. Dylikt till frihamn utfört gods kan sedermera tullfritt återinföras i den ordning 5 § s) tulltaxeförordningen stadgar, varvid för tullfrihetens åtnjutande avlämnas s. k. returintyg, innehållande försäkran om den tidigare förtullningen och om förutsättningarna i övrigt för tullfrihet enligt nämnda författningsrum.

Nu berörda förhållanden hava givit anledning till ett förfaringsätt, vilket de sakkunniga påtalat såsom medförande allvarliga olägenheter för statsverket och vilket de velat förhindra genom sitt ifrågavarande förslag till ändring av 5 § s) tulltaxeförordningen. I motiveringen till förslaget anföres av de sakkunniga bland annat följande:

De sakkunniga hava fått anledning uppmärksamma en användning av tullfrihetsrätten, som tidvis satts i system och som går ut på att importör, som vill efter att hava förtullat ett varuparti i frihamn hava partiet fortfarande lagrat i frihamnen, förskaffar sig tillfälle därtill genom att låta detsamma passera frihamnsgränsen men därefter omedelbart återföras till lagret i frihamnen i avvaktan på förnyad införsel mot företeende av returintyg. Förutom att dylikt förfarande innebär ett missbrukande av en av lagstiftningen för helt andra ändamål medgiven rätt, innebär det allvarliga olägenheter för tullverket dels genom ökat arbete i samband med den upprepade införseln och dels med hänsyn därtill, att returintyg därigenom i icke avsedd omfattning komma att få läggas till grund för beviljande av tullfrihet.

Såsom av motiveringen framgår avsåg det av Kungl. Maj:t föreslagna tillägget att förhindra det av de sakkunniga påtalade bruket av rätten till tullfri återinförsel. På tillstyrkan av 1935 års bevillningsutskott (betänkande nr 36) antog riksdagen Kungl. Maj:ts förslag i såväl denna som övriga delar, varefter Kungl. Maj:t i överensstämmelse härmed den 31 maj 1935 utfärdade förordning om ändrad lydelse av 5 och 11 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929. Dessa ändringar i tulltaxeförordningen hava trätt i kraft den 1 januari 1936.

Till stöd för det i *motionen* framställda yrkandet om ett sådant tillägg till 5 § s) tulltaxeförordningen, att den däri intagna nya bestämmelse, för vars innehåll redogörelse här ovan lämnats, icke måtte tillämpas på vara, som förtullats och utförts till frihamn före författningens ikraftträdande, har motionären anfört i huvudsak följande.

Något övergångsstadgande till denna bestämmelse utfärdades icke. Detta hade medfört, att ett flertal trafikanter i Stockholms frihamn i god tro under föregående år införtullat varor i frihamnen och därefter åter utfört dem dit. När dessa varor nu åter infördes till tullinlandet, vore de hemfallna under den nya bestämmelsen och varuägarna skyldiga att erlægga tull för dem ännu en gång. I två vid motionen i avskrift fogade skrivelser till Kungl. Maj:t redogjordes för, huru tvenne firmor kommit i en sådan situation. Ytterligare några dylika fall vore kända, och intet hindrade, att fall kunde framkomma, där en varuägare utfört dylikt vara till frihamnen för lagring

långt innan förslag om den nya bestämmelsen i tulltaxeförordningen framkom. Ur ren skälighetssynpunkt kunde det icke anses rimligt, att en varuägare på detta sätt ålades att betala tull två gånger för samma vara på grund av omständighet, som inträffat innan den nya författningen trädde i kraft.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit ett av *generaltullstyrelsen* den 8 februari 1936 avgivet utlåtande i anledning av motionen, i vilket utlåtande styrelsen anför i huvudsak följande:

I de fall, som åsyftas med de i bilagor till motionen återgivna framställningarna, hava enligt föreliggande uppgifter varorna efter tidigare undergången förtullning, som före den 1 januari 1936 ägt rum i Stockholms frihamn, omedelbart återutförts till frihamnen i syfte att där uppläggas i avvaktan på förnyad införsel. Genom likartade framställningar har ytterligare ett antal i Stockholms frihamn inträffade fall av motsvarande beskaffenhet bragts under Kungl. Maj:ts prövning.

För medgivande av tullfrihet enligt 5 § s) tulltaxeförordningen vid återinförsel av ifrågakomna varor möter under förhandenvarande omständigheter hinder i de i motionen omnämnda bestämmelser, som med giltighet från och med den 1 januari 1936 tillagts i författningsrummet genom förordning den 31 maj 1935 (nr 251).

I anledning av i vissa framställningar lämnade uppgifter, att nämnda förfaringssätt pläгат av varuhavare tillämpas i samförstånd med vederbörande tullmyndighet, vill styrelsen erinra, att de tidigare gällande reglerna icke givit tullverket befogenhet att vägra tullfrihet enligt 5 § s) tulltaxeförordningen vid återinförsel under nu avsedda omständigheter men att ett dylikt, med reglerna icke åsyftat bruk av rätten till tullfri återinförsel påtalats såsom innefattande allvarliga olägenheter ur statsverkets synpunkt och ansetts böra förhindras genom det numera i författningsrummet gjorda tillägget.

Någon övergångsbestämmelse av den innebörd, att den genom de nya bestämmelserna stadgade inskränknigen i rätten till tullfri återinförsel icke skulle äga tillämpning, då återutförseln till frihamn skett före ikraftträdandet, blev icke stadgad vid 1935 års riksdag, såsom också var naturligt, då en dylik övergångsbestämmelse skulle hava varit att betrakta såsom en legalisering, om ock endast för tiden intill årets utgång, av det påtalade förfarandet med omedelbar återutförsel efter förtullningen.

Emellertid fäster styrelsen den övervägande vikten vid att hithörande förhållanden bliva tillrättalagda för framtiden. Också synes ett i efterhand lämnat medgivande av den innebörd, som åsyftas i motionen, icke möta fullt samma betänkligheter ur nyss anförda synpunkt som en från början meddelad övergångsbestämmelse. Ehuru det skäligen bort kunna förutsättas, att trafiken under tiden mellan de nya bestämmelsernas utfärdande och ikraftträdande erhållit tillräckligt rådrum att förvissa sig om deras innebörd och inrätta sig därefter, vill styrelsen icke motsätta sig, att undantag från bestämmelsernas tillämpning göres beträffande de varor, som införts och återutförts före ikraftträdandet.

Visserligen kan det antagas, att den tidigare förtullningen i ett eller annat fall skett för att undgå tullhöjning eller i därmed jämförligt syfte. Styrelsen har för den skull haft under övervägande att föreslå, att undantaget gjordes beroende på prövning av omständigheterna i varje särskilt fall, vilken prövning finge förutsättas böra ankomma på Kungl. Maj:t. Då det emellertid torde möta vissa svårigheter att med ledning av till buds stående upplysningar vid en dylik prövning särskilja de olika förekommande fallen och med

hänsyn jämväl därtill, att möjligheten till tullfri återinförsel under alla förhållanden stått öppen intill den 1 januari 1936, har styrelsen ansett sig icke böra påyrka ett förbehåll i angiven riktning.

Det ifrågasatta medgivandet torde böra gå ut på att den i 5 § s) tulltaxeförordningen i dess lydelse enligt förordningen den 31 maj 1935 stadgade särskilda inskränkningen i rätten till tullfrihet vid återinförsel av vara, som förut förtullats i svensk frihamn och därefter återutförts till samma frihamn, från och med den 1 januari 1936 räknat icke skall äga tillämpning, där återutförseln skett före sistnämnda dag.

Vad beträffar avgiftsbelopp, som till äventyrs redan blivit erlagda vid förnyad införsel, torde styrelsen, därest ett medgivande av angiven innebörd av statsmakterna beslutes, sedermera äga att efter särskilda framställningar verkställa av medgivandet föranledd restitution.

Utskottet. Utskottet finner under förhandenvarande förhållanden skäligt tillstyrka, att riksdagen lämnar det av generaltullstyrelsen ifrågasatta medgivandet. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen I: 252 av herr Stendahl, medgiva, att den i 5 § s) tulltaxeförordningen i dess lydelse enligt förordning den 31 maj 1935 (nr 251) stadgade särskilda inskränkningen i rätten till tullfrihet vid återinförsel av vara, som förut förtullats i svensk frihamn och därefter återutförts till samma frihamn, från och med den 1 januari 1936 räknat icke skall äga tillämpning, där återutförseln skett före sistnämnda dag.

Stockholm den 21 februari 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg i Katrineholm, Jönsson, Ericson i Göberga, Wahlmark, Hjalmarsson, friherre Lagerfelt, Lövgren i Boden, Olsson i Närlinge, Björklund, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Larsson i Örbyhus, Heüman, Werner i Hultsfred, Johansson i Krogstorp, Brännström i Skellefteå och Hagberg i Malmö.
